

Crna Gora
Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Broj: 02-03-1309/1

Podgorica, 24.02.2021. godine

MINISTARSTVO EKOLOGIJE, PROSTORNOG PLANIRANJA I URBANIZMA
-n/r ministra, gospodina Ratka Mitrovića-

Poštovani gospodine Mitroviću,

Povodom *Predloga odluke o proglašenju parka prirode „Platamuni“*, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst *Predloga odluke* i pripremljeni *Izveštaj o analizi uticaja propisa*, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni tekst *Predloga odluke* i *Izveštaj o analizi uticaja propisa* utvrđeno je da će se finansijska sredstva potrebna za izradu predmetnog akta, obezbijediti iz Budžeta Crne Gore, sa pozicije organa državne uprave nadležnog za poslove ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, u procijenjenom iznosu jednokratno za osnivanje **211.500,00€**, dok bi po procjeni godišnji troškovi funkcionisanja parka, minimalno iznosili po procjeni **72.280,00€**.

Imajući u vidu da je u primjeni privremeno finansiranje, shodno članu 37 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja će do donošenja Zakona o budžetu za 2021. godinu potrošačkim jedinicama mjesečno odobravati sredstva utvrđena Rješenjem Ministarstva finansija i socijalnog staranja o privremenom finansiranju, a najviše do iznosa 1/12 (jedne dvanaestine) stvarnih izdataka u prethodnoj fiskalnoj godini.

Shodno navedenom, sredstva potrebna za realizaciju *Predloga odluke o proglašenju parka prirode „Platamuni“* potrebno je uklopiti u sredstva planirana Zakonom o budžetu Crne Gore za 2021. godinu za navedene namjene.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr. Miloško Spajić

OBRAZAC

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ	MINISTARSTVO PLANIRANJA I URBANIZMA
NAZIV PROPISA	EKOLOGIJE PROSTORNOG

Predlog odluke o proglašenju parka prirode „Platamuni“

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa (“status quo” opcija)?

- Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma (tadašnje Ministarstvo održivog razvoja i turizma) je u martu 2020. godine pokrenulo postupak proglašenja područja „Platamuni“ zaštićenim prirodnim dobrom, sa ciljem očuvanja prirodnih vrijednosti i prirodnih resursa koje karakteriše ovo područje.
- Shodno tome, u novembru 2020. godine Agencija za zaštitu prirode i životne sredine, kao nadležni organ, je finalizovala Nacrt studije zaštite za proglašenje zaštićenog prirodnog dobra „Platamuni“, koja je finansirana od strane GEF Projekta “Promovisanje upravljanja zaštićenim područjima kroz integrisanu zaštitu morskih i priobalnih ekosistema u obalnom području Crne Gore” (C/MPA).
- Buduće zaštićeno područje „Platamuni“ prepoznato je kao potencijalno zaštićeno područje u nizu ranije donijetih nacionalnih strategija (Nacionalnoj strategiji održivog razvoja do 2030. godine, Nacionalnoj strategiji biodiverziteta sa Akcionim planom, Nacionalnoj strategiji integralnog upravljanja obalnim područjem Crne Gore), te iste predviđaju stavljanje pod zaštitu ovog područja.
- Takođe, Prostornim planom posebne namjene za obalno područje Crne Gore (2018) područje „Platamuni“ je prepoznato za zaštitu kao „potencijalno morsko i obalno zaštićeno područje“ u „zoni od rta Trašte do Platamuna (sa užom zonom za strožiju zaštitu od rta Žukovac do rta Kostovica)“. Ovo područje je, zajedno sa područjima Katič i Stari Ulcinj, u ovom prostornom planu prepoznato za prioritarno stavljanje pod zaštitu.
- Širenje mreže zaštićenih područja, generalno, a naročito stavljanje pod zaštitu 3 nova morska zaštićena područja, posebno je značajno za proces pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, kako zbog demonstriranja pravih – ekoloških pravaca rada Vlade i njenih institucija, tako i zbog ispunjenja dijela zahtjeva koje Država ima u okviru Poglavlja 27, a direktno se tiču Direktive o staništima.
- Studijom zaštite je utvrđeno da ovo područje karakteriše visok nivo biološke raznovrsnosti sa značajnim predionim, ekološkim, kulturnim i estetskim vrijednostima, koje je neophodno očuvati i zaštititi. Naime, Studija je pokazala da se od prirodnih vrijednosti Parka prirode „Platamuni“, kao ciljne za zaštitu u morskom dijelu izdvajaju sljedeća staništa i vrste visoke reprezentativnosti:

1. staništa: (i) biocenoze naselja morske trave (*Posidonia oceanica*), naročito u uvali Žukovac, okolini hridi Kalafat (Seka Albaneze), ali i kod rta Platamuni i (ii) morske pećine sa nadvodnim i podvodnim ulazima
2. vrste koje su zaštićene crnogorskim i međunarodnim propisima, uključujući naročito sljedeće vrste: *Cymodocea nodosa*, *Cystoseira amentacea*, *Cladocora caespitosa*, *Centrostephanus*

longispinus, Lithophaga lithophaga, Pinna nobilis, Scyllarus arctus i dr.

(3) U kopnenom dijelu se kao ciljne za zaštitu izdvajaju sljedeće vrste i staništa visoke reprezentativnosti:

1. vrste: drvenasta mlječika (*Euphorbia dendroides*)
 2. staništa: (i) mediteranska stjenovita obala obrasle endemičnim vrstama roda *Limonium*, (ii) termomediteranski prepustinjski žbunjaci i (iii) jednogodišnja vegetacija pokretnih morskih obala.
- Ukupna površina Parka prirode "Platamuni" iznosi 1.087,13 ha, od čega je 193,92 ha u II zoni zaštite, i 893,21 ha u III zoni zaštite. Takođe, od ukupne površine III zone zaštite 862,59 ha pripada morskoj a 30,61 ha kopnenoj cjelini.
 - Područje koje je obrađeno u Studiji zaštite u kopnenom dijelu se administrativno nalazi na teritoriji opštine Kotor (katastarske opštine Krimovice, Zagora i Glavatičići) i ima naziv „Platamuni“ po dominantnoj – isturenoj tački Rt Platamuni. Dio ovog područja koje se predlaže za stavljanje pod zaštitu nalazi se u potpunosti u zoni Morskog dobra i u državnom je vlasništvu.
 - Kako je odredbama člana 34 stav 5 Zakona o zaštiti prirode ("Sl.list CG" br.54/16) propisano da morska zaštićena područja čija teritorija djelimično ili potpuno zalazi u zonuorskog dobra proglašava Vlada, osim nacionalnog parka, to je Predlog odluke za proglašenje parka prirode „Platamuni“ dostavljen Vladi na razmatranje i donošenje.
 - U slučaju da se ovo područje ne proglasi zaštićenim postojao bi rizik od devastacije područja, što bi izazvalo negativne posljedice po samo područje. Zadržavanje opcije "Status quo" podrazumijeva onemogućavanje adekvatne sveobuhvatne zaštite i kontrole održivog korišćenja dobara ovog područja, prvenstveno iz razloga što na ovom području postoje vrijedna staništa i vrste sa aspekta zaštite (zaštićene vrste nacionalnim propisima u Crnoj Gori i vrste i staništa sa međunarodnih konvencija koje je Crna Gora ratifikovala). Proglašenjem parka prirode „Platamuni“ zaštićenim područjem, očuvace se prirodne vrijednosti i prirodni resursi koje karakterišu ovo područje i kojim treba da se adekvatno upravlja.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Pravni osnov za donošenje Predloga odluke o proglašenju parka prirode „Platamuni“, sadržan je u članu 34 stav 5 Zakona o zaštiti prirode ("Sl.list CG" br.54/16) gdje je propisano da morska zaštićena područja čija teritorija djelimično ili potpuno zalazi u zonuorskog dobra proglašava Vlada.
- Buduće zaštićeno područje „Platamuni“ prepoznato je kao potencijalno zaštićeno područje u nizu ranije donijetih nacionalnih strategija (Nacionalnoj strategiji održivog razvoja do 2030. godine, Nacionalnoj strategiji biodiverziteta sa Akcionim planom, Nacionalnoj strategiji integralnog upravljanja obalnim područjem Crne Gore), te iste predviđaju stavljanje pod zaštitu ovog područja.
- Takođe, Prostornim planom posebne namjene za obalno područje Crne Gore (2018) područje „Platamuni“ je prepoznato za zaštitu kao „potencijalno morsko i obalno zaštićeno područje“ u „zoni od rta Trašte do Platamuna (sa užom zonom za strožiju zaštitu od rta Žukovac do rta Kostovica)“. Ovo područje je, zajedno sa područjima Katič i Stari Ulcinj, u ovom prostornom planu prepoznato za prioritarno stavljanje pod zaštitu.
- Širenje mreže zaštićenih područja, generalno, a naročito stavljanje pod zaštitu 3 nova morska zaštićena područja, posebno je značajno za proces pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, kako zbog demonstriranja pravih – ekoloških pravaca rada Vlade i njenih institucija, tako i zbog ispunjenja dijela zahtjeva koje Država ima u okviru Poglavlja 27, a direktno se tiču se Direktive o staništima.

- Stoga proglašenjem Parka prirode „Platamuni“ ispunice se važne preuzete nacionalne i međunarodne obaveze u kontekstu zaštite biodiverziteta.
- Takođe, na ovom području postoje vrijedna staništa i vrste sa aspekta zaštite te proglašenjem parka prirode „Platamuni“ zaštićenim područjem, očuvaće se prirodne vrijednosti i prirodni resursi koje karakterišu ovo područje i kojim treba da se adekvatno upravlja.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (Uvijek treba razmatrati „status quo“ opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa.)
- Obrazložiti preferiranu opciju?

- Zadržavanje opcije "Status quo" podrazumijeva onemogućavanje adekvatne sveobuhvatne zaštite i kontrole održivog korišćenja dobara ovog područja, prvenstveno iz razloga što na ovom području postoje vrijedna staništa i vrste sa aspekta zaštite (zaštićene vrste nacionalnim propisima u Crnoj Gori i vrste i staništa iz djelokruga rada međunarodnih konvencija koje je Crna Gora ratifikovala). Proglašenjem parka prirode „Platamuni“ zaštićenim područjem, odnosno usvajanjem predložene Odluke ostvariće se preduslov očuvanja prirodnih vrijednosti i prirodnih resursa koje karakterišu ovo područje i kojim treba da se adekvatno upravlja. Samom Odlukom su definisane mjere kojima će se obezbijediti zaštita i očuvanje odlika zbog kojih je ovo područje i zaštićeno, u skladu sa preporukama iz Studije zaštite. Donošenjem pravnog akta mjere će postati obavezujuće, a biće i određeno shodno zakonu za upravljača Parka prirode "Platamuni" Javno preduzeće za upravljanja morskim dobrom Crne Gore, čime su utvrđene njegove obaveze (priprema plana upravljanja, donošenje godišnjeg program upravljanja, finansijskog plana zaštite i razvoja zaštićenog područja, organizovanje službe zaštite, obilježavanje zaštićenog područja i dr). Stoga donošenje pravnog okvira na predloženi način stvara pretpostavku adekvatnih mehanizama zaštite područja i njegovih biodiverzitetskih vrijednosti koji u „statusu quo“ ne bi bio osiguran. Pored navedenog, ispunice se i važne preuzete međunarodne i nacionalne obaveze u oblasti zaštite prirode.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Predmetnom odlukom i Zakonom o zaštiti prirode ("Sl.list CG" br.54/16) je propisano da će ovim područjem upravljati Javno preduzeće za upravljanja Morskim dobrom Crne Gore, čime su utvrđene njegove obaveze (priprema plana upravljanja, donošenje godišnjeg program upravljanja, finansijskog plana zaštite i razvoja zaštićenog područja, organizovanje službe zaštite, obilježavanje zaštićenog područja i dr).
- Dalje ukazujemo da se sredstva za rad upravljača obezbjeđuju iz Budžeta Crne Gore, od naknada za korišćenje prirodnih resursa u zoni zaštićenog područja, donacija i drugih prihoda u skladu sa zakonom, dok se sredstva za zaštitu Parka prirode "Platamuni" obezbjeđuju iz Budžeta Crne Gore, naknada za korišćenje zaštićenog prirodnog dobra, donacija, budžeta upravljača i opštine Kotor i drugih izvora u skladu sa zakonom. Takođe, utvrđeno je da za korišćenje zaštićenog prirodnog dobra, pravna i fizička lica plaćaju naknadu upravljaču zaštićenog prirodnog dobra.
- Rješenja definisana ovim propisom zabranjuju sve aktivnosti kojima se ugrožavaju njegova obilježja i vrijednosti. Drugim riječima, pravni okvir zaštićenih morskih područja predviđa određene promjene u obavljanju privrednih djelatnosti na način da dopušta samo one poljoprivredne, lovne, ribolovne, turističke i ostale aktivnosti koje se odvijaju u skladu sa

- taksi za korišćenje dobara u okviru Parka prirode na održivim osnovama i u skladu sa Odlukom i Planom upravljanja.
- Definisani su okvirni finansijski izdaci shodno minimalnom broju zaposlenih za obavljanje prioriternih djelatnosti Parka prirode i shodno neophodnoj opremi za rad službe zaštite. Okvirna gruba procjena jednokratnih troškova iznosi 211.500 eura dok su godišnji troškovi minimalno procijenjeni na 72.280 eura.
 - Shodno Zakonu o zaštiti prirode (2016) i Uredbi o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija ("Sl. list CG", broj 041/18), prije i tokom javne rasprave su dobijeni komentari Ministarstava održivog razvoja i turizma i organa državne uprave nadležnih za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i poslove kulture, budućeg upravljača, opština, NVO sektora i šire javnosti koja su implementirana u tekst dokumenta. Izvještaj s javne rasprave moguće je preuzeti putem linkova: <http://eusluge.euprava.me/eParticipacija/Item/?Id=379>; http://www.mrt.gov.me/organizacija/klimatske_promjene/237436/Izvjestaj-o-sprovedenoj-javnoj-raspravi-o-tekstu-Nacrta-predloga-Akta-o-proglasenju-zasticenog-podrucja-Platamuni-i-Nacrtu-Studi.html.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, obrazložiti.

- Agencija za zaštitu prirode i životne sredine je u novembru 2020. godine izradila Studiju zaštite za proglašenje zaštićenog prirodnog dobra „Platamuni“ sa nacrtom Odluke o proglašenju.
- Ovo Ministarstvo je u periodu od 17. novembra do 17. decembra 2020. godine organizovalo javnu raspravu za Nacrt odluke o proglašenju Parka prirode "Platamuni" i Nacrt Studije zaštite za ovo područje. Javna rasprava je sprovedena dostavljanjem primjedbi, predloga i sugestija u pisanom i elektronskom obliku, kao i organizovanjem tri javne tribine u online formatu. Naime, imajući u vidu trenutnu situaciju usljed epidemije virusa Covid-19 u Crnoj Gori, javne tribine su bile organizovane putem on-line platforme. Izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi, je objavljen na internet stranici Ministarstva i portalu e-Uprave.
- U toku trajanja javne rasprave dostavljene su primjedbe učesnika elektronskim putem i/ili redovnom poštom, i to od strane: Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, DOO Pro Diving, Bigova Bay d.o.o., G-din Slobodan Mitrović- Arhitekta, NVO "SVETI NIKOLA" BUDVA - Udruženje privrednih ribara „Sveti Nikola“ Budva, „Overseas Assets Managment“ DOO Podgorica i „K.P.M. Limited“ DOO Podgorica, G-din Jovo Lazarević, G-din Nikola Mikelj, Vlasnici zemljišta u KO Glavatičići, G-din Mladen Krekić, MZ Glavatičići Bigova, profesionalni ribari Bigove, MZ Savina.
- Primjedbe i pitanja odnosile su se na temu ribarstva u kontekstu definisanja preciznih mjera u III zoni zaštite, odnosno pojašnjenje formulacije da će biti dozvoljeno ribarstvo u kontrolisanim uslovima uz napomenu da je neophodno sprovesti istraživanja ribljeg fonda od minimum godinu dana kako bi se isto moglo adekvatno definisati. Iznesene su primjedbe na sprovedenu anketu ribara. Pomenute su važeće ribarske dozvole i njihovo važenje u odnosu na mjere zaštite propisane Odlukom o proglašenju. Takođe, postavljeno je pitanje organizacije nadzora na kopnu. Iznešena je potreba da se razjasne nadležnosti kontrole u budućem morskom zaštićenom području, te dodatno provjeri da li je na kopnu kompletna zona zaštite III u zoni morskog dobra kao i da se unaprijedi grafički prikaz zona zaštite i granica područja. Navedeno je da je za ribare iz MZ Bigova zabrana ribarstva egzistencijalno pitanje. Prodiskutovana je ponovo i tematika važećih dozvola u odnosu na potencijalna nova ograničenja metoda za ribarstvo i eventualnih odšteta. Prodiskutovana su istraživanja i podaci koji su bili osnova za izradu Studije zaštite. Iznijet je predlog za zaštitu područja Budvanske

Tunje.

- Takođe iznijeti su zahtjevi za produženje roka trajanja javne rasprave kao i primjedbe u kontekstu provjere vlasništva na katastarskim parcelama u okviru zaštićenog područja i zaštitnog pojasa s informacijama o spornim katastarskim parcelama koje su prešle u državno vlasništvo. Iznijeta je potreba sagledavanja Prostorno-urbanističkog plana (PUP) Kotor u Studiji zaštite i dostavljanja granica u DWG formatu Opštini Kotor. Navedene su primjedbe i oko ograničenja snage motora plovila u zaštićenom području. U kontekstu ribarstva ponovljene su iste primjedbe kao na prvoj i drugoj javnoj tribini uz ponovno negodovanje povodom usvajanja predloženog Akta.
- Ministarstvo ekologije, planiranja prostora i urbanizma je u propisanom roku izradilo Izvještaj sa javne rasprave gdje je detaljno obrazložilo prihvaćene i odbijene primjedbe. U kontekstu vlasništva i katastarskih parcela detaljnom dodatnom provjerom se utvrdilo da sama Odluka ne utiče na vlasnička pitanja i da ne donosi dodatne zabrane na kopnu u odnosu na važeće prostorne planove relevantne za ovo područje. U kontekstu ribarstva iznijeta su obrazloženja sprovedenih istraživanja i konstatovano da navedene zabrane ne odstupaju od uobičajne prakse u morskim zaštićenim područjima u svim ostalim zemljama regiona i Mediterana. Detaljan Izvještaj sa Javne rasprave dostupan je na link:
<http://eusluge.euprava.me/eParticipacija/Item/?Id=379>;
http://www.mrt.gov.me/organizacija/klimatske_promjene/237436/lzvjestaj-o-sprovedenoj-javnoj-raspravi-o-tekstu-Nacrta-predloga-Akta-o-proglasenju-zasticenog-podrucja-Platamuni-i-Nacrtu-Studi.html.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Prepreke za implementaciju Odluke nisu identifikovane, ali se mogu očekivati izazovi, imajući u vidu potrebu uspostavljanja infrastrukture na budućem zaštićenom prostoru i jačanje kapaciteta upravljača i saradnje sa ribarima koji gravitiraju na ovom području.
- Glavni indikatori kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva biće 1) očuvana staništa i vrste, 2) uspješno uspostavljeno upravljanje morskim područjem, 3) broj uspješno realizovanih projekata, 4) riješeni ekološki problemi i očuvano stanje životne sredine na ovom području.
- Za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa nadležno je Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma i Uprava za inspeksijske poslove.

Podgorica, 25.01.2021.godine

MINISTAR

Prof. dr Ratko Mitrović